

[Transcript] Crims / Morts, qui us ha mort?

Tot el que sentireu en aquest programa ha passat.
Els fets i els llocs són reals.
Alguns diàlegs estan dramatitzats,
però el seu contingut consten documents
els surt de testimonis que eren al lloc dels fets.
En algunes descripcions, aquest programa podria ferir sensibilitats.
Relatem crims reals.
La realitat i la mort no entenen de sensibilitats.
A la plaça d'Andorra a la Vella,
el clec d'una màquina de retratar trenca el silenci.
Són les 10 del matí del 18 d'octubre de 1943,
en plena Segona Guerra Mundial a Europa.
Els carrers de la ciutat estan tallats
i les escoles i botigues tancades.
El secretari del Tribunal acaba de llegir la sentència
que condemna a mort un home jove molt prim i pàlid.
Va enmanillat, brut, sense feitar i té el capcord.
El seu voltant, les autoritats i els veïns
assisteixen muts als últims instants de vida
del darrer condemnat a mort al principat d'Andorra.
Ningú demana clemència.
Hola a tothom, soc Carles Porta.
Gràcies per escoltar-nos.
La història que us explicarem avui
parla de la solitud dels homes
i d'una Andorra que ja no existeix,
que va quedar enterrada amb l'última sentència
a mort del país fa 80 anys.
És el retrat de la família de Calgastó de la Costa,
una nissaga marcada per la mala sort.
Entre moltes altres desgràcies,
el fill gran va morir assassinat d'un tret al cap
a primers d'agost de 1943, dormia a casa seva,
al mas familiar de la Costa de Ransola Canillo,
que avui continua d'empeus i intacte.
Per explicar aquesta història familiar,
ens ajudarà l'Iñaki Rubio, un escriptor Andorra
que s'ha submergit en els testimonis i arxius de l'època
i que n'ha escrit un llibre que es titula
«Los kius amor», evitat en català per com a negre
i en castellà per medusa.
Després us explicarem d'on ve la frase que donen home el llibre.
Entre tot plegat, intentarem posar llum a la foscor.
Comencem.

[Transcript] Crims / Morts, qui us ha mort?

Grims. Per què matem?

El relat dels moments foscos de la nostra societat.

Grims. En Carles Porta.

Grims.

Grims.

Grims.

Grims.

Grims.

Grims.

Grims.

Grims.

Grims.

Grims.

Grims.

Grims.

Grims.

Grims.

Grims.

Grims.

Grims.

Grims.

Grims.

Grims.

Grims.

Grims.

Grims.

Grims.

Grims.

Grims.

Grims.

Grims.

Grims.

Grims.

Grims.

Grims.

Grims.

Grims.

Grims.

Grims.

Grims.

Grims.

Grims.

Grims.

Grims.

[Transcript] Crims / Morts, qui us ha mort?

- Grims.
- Grims.
- Grims.
- Grims.
- Grims.
- Grims.
- Grims.
- Grims.
- Grims.
- Grims.
- Grims.
- Grims.
- Grims.
- Grims.
- Grims.
- Grims.
- Grims.
- Grims.
- Grims.
- Grims.
- Grims.
- Grims.
- Grims.
- Grims.
- Grims.
- Grims.
- Grims.
- Grims.
- Grims.
- Grims.
- Grims.
- Grims.
- Grims.
- Grims.
- Grims.
- Grims.
- Grims.
- Grims.
- Grims.
- Grims.
- Grims.
- Grims.
- Grims.
- Grims.

[Transcript] Crims / Morts, qui us ha mort?

Grims.
Grims.
Grims.
Grims.
Grims.
Grims.
Grims.
Grims.
Grims.
Grims.
Grims.
Grims.
Grims.
Grims.
Grims.
Grims.
Grims.
Grims.
Grims.
Grims.
Grims.